

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000423614

Datum
10 juli 2024

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met
BZ, JenV, SZW en VWS

Bijlage(n)
3

Aan
Van

MBZK
CZW/CZ

nota

Kabinetsreactie op de jaarlijkse rapportage van het
College voor de Rechten van de Mens 2022

Aanleiding

Op 20 juli 2023 heeft het College voor de Rechten van de Mens (hierna CRM) zijn jaarlijkse rapportage over het jaar 2022 uitgebracht. In de jaarrapportage reflecteert het CRM onder andere op de wijze waarop Nederland rapporteert onder mensenrechtenverdragen en opvolging geeft aan aanbevelingen van verdragscomités. Het CRM doet daarbij drie aanbevelingen aan het kabinet en één aanbeveling aan het parlement. Bijgaand treft u de kabinetsreactie op het rapport en de aanbevelingen die zijn gedaan aan het kabinet. Uw ambtsvoorganger heeft ingestemd met bijgaande stukken ter agendering voor de ministerraad. Deze is geagendeerd in de MR van 12 juli 2024. Onder voorbehoud van akkoord van de MR leggen wij deze stukken nu ter ondertekening aan u voor.

Geadviseerd besluit

Instemmen met verzending van de kabinetsreactie aan de Tweede Kamer (rechtstreeks) en aan Eerste Kamer (middels een oplegbrief, zie bijlage 2) en bijgaande brieven daartoe te ondertekenen, na bespreking in de ministerraad op 12 juli 2024.

Kern

- Tot de wettelijke taken van het CRM behoort het jaarlijks uitbrengen van een inhoudelijk rapport over de mensenrechtensituatie in Nederland.
- In juli 2023 heeft het CRM een rapport uitgebracht waarin het de Nederlandse rapportagepraktijk uitlicht (de jaarlijkse rapportage over 2022). Het CRM stelt daarin dat de mogelijkheden die verdragsrapportages bieden in Nederland niet volledig worden benut en het doet een viertal aanbevelingen om de Nederlandse infrastructuur en nationale dialoog omtrent verdragsrapportages te versterken.
- In voorliggende kabinetsreactie wordt eerst een algemeen beeld geschetst, waarin het onderwerp en de inhoud van de rapportage worden toegelicht. Vervolgens worden de aanbevelingen van het CRM aan het kabinet één voor één behandeld. Onder toelichting treft u de aanbevelingen en de belangrijkste appreciaties daarop.
- Dit concept is het resultaat van een samenwerking met de ministeries van BZ, JenV, VWS en SZW. Wij stellen, in overleg met de genoemde departementen, voor de kabinetsreactie door u en MBZ te laten ondertekenen.

Toelichting

Aanbevelingen van het CRM

Het CRM doet de volgende drie aanbevelingen aan het kabinet:

1. Creëer een vaste infrastructuur binnen de Rijksoverheid, waarmee een uniforme en structurele aanpak van de voorbereiding van verdragsrapportages wordt gewaarborgd en een nationale dialoog wordt gestimuleerd.
2. Leg in de infrastructuur vast dat de beleidsverantwoordelijke departementen collectief de opvolging van aanbevelingen van verdragscomités monitoren en daarvan verslag doen.
3. Zorg dat een nationale dialoog over de al dan niet opvolging van aanbevelingen een vast onderdeel gaat vormen van de gedachtevorming en standpuntbepaling.

Ook doet het CRM één aanbeveling aan het parlement, luidende:

4. Vergroot de parlementaire betrokkenheid bij de verdragsrapportageprocessen en betrek aanbevelingen van verdragscomités nadrukkelijker bij politieke besluitvorming.

Belangrijkste appreciaties op de aanbevelingen gericht aan het kabinet

Aanbeveling 1: creatie van een vaste infrastructuur

- Het kabinet houdt vast aan het interministerieel systeem, wat zich kenmerkt door verspreiding van verantwoordelijkheden over verschillende ministeries, vanwege:
  - de hoofdtrekken van ons staatsrechtelijk bestel, waarin ministers individuele verantwoordelijkheid tegenover het parlement dragen voor de hun toebedeelde portefeuilles.
  - de voordelen van dit systeem, waaronder de relatief beperkte afstand tussen de rapportage en het inhoudelijke werk op verschillende beleidsterreinen.
- Het kabinet ziet ruimte om – binnen het interministeriële systeem – tot betere coördinatie en daarmee een vastere (infra)structuur te komen.
- Om meer structuur aan te brengen wordt een netwerk van coördinatoren opgericht, waaraan de betreffende coördinatoren van de departementen die zich bezighouden met de rapportages deelnemen. Voor het overleg van coördinatoren zullen ook ambtenaren van de Caribische landen van het Koninkrijk worden uitgenodigd.
- Het netwerk van coördinatoren komt minimaal één keer per jaar bijeen en bespreekt het rapportageproces in brede zin. Daaronder valt onder meer de planning van aankomende rapportageprocedures, best practices met betrekking tot rapporteren en de opvolging van aanbevelingen van verdragscomités.
- Bovengenoemd netwerk zal een handreiking ontwikkelen waarin het proces met betrekking tot de voorbereiding van verdragsrapportages wordt omschreven en praktische handvatten worden geboden voor ambtenaren die betrokken zijn bij dergelijke processen.

Aanbeveling 2: benutting vaste infrastructuur voor monitoring van opvolging van aanbevelingen

- Het netwerk van coördinatoren zal onder meer *best practices* met betrekking tot de opvolging van aanbevelingen bespreken.
- Het kabinet zegt toe jaarlijks een kabinetsbrief te versturen over ontwikkelingen op het gebied van verdragsrapportages, waaronder over de opvolging van aanbevelingen.

Onze referentie
2024-0000423614

Datum
10 juli 2024

Aanbeveling 3: opstarten nationale dialoog

- De kabinetsbrief kan dienen om een dialoog te voeren met het parlement over de opvolging van aanbevelingen door verdragscomités.
- Het kabinet zet in op in ieder geval één consultatieronde met het maatschappelijk middenveld per rapportagecyclus. Hoe er per verdrag invulling wordt gegeven aan de consultatieronde, wordt onderzocht en bepaald door het netwerk van coördinatoren.

Tijdslijn kabinetsreactie

- Op 20 juli 2023 heeft het CRM zijn jaarrapport over 2022 uitgebracht.
- Het CRM heeft zijn jaarrapport op 14 september 2023 gepresenteerd aan ambtenaren van verschillende departementen. Het CRM is toen op de hoogte gebracht van het voorgenomen tijdsplan voor het opstellen van de kabinetsreactie.
- In voorbereiding op deze kabinetsreactie is in januari 2024 een interdepartementale werkgroep ingesteld onder voorzitterschap van BZK, waaraan ambtenaren van de ministeries van BZ, JenV, VWS en SZW deelnamen. Dit concept is het resultaat van een samenwerking met genoemde ministeries.
- Verzending van de kabinetsreactie is geaccordeerd in de CBJ van 18 juni 2024, waarna uw ambtsvoorganger heeft ingestemd met agendering van de kabinetsreactie voor de ministerraad. Na bespreking in de ministerraad op 12 juli 2024, kan de kabinetsreactie nog voor het zomerreces aan de Tweede Kamer worden gezonden door u en MBZ.

Krachtenveld

De jaarrapportages en kabinetsreacties daarop leiden meestal niet tot veel aandacht in de Tweede Kamer, maar worden soms wel betrokken in commissiedebatten over bv. discriminatie, racisme en mensenrechten.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

nvt

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kabinetsreactie op de Jaarlijkse rapportage van het College	

	voor de Rechten van de Mens 2022	
2	Oplegbrief Eerste Kamer - Kabinetsreactie jaarlijkse rapportage College voor de Rechten van de Mens 2022	
3	Jaarlijkse rapportage van het College voor de Rechten van de Mens 2022 - de meerwaarde van verdragsrapportages	

Onze referentie
2024-0000423614

Datum
10 juli 2024